ჩინეთის საგარეო პოლიტიკის გამოწვევები არქტიკაში: „პოლარული აბრეშუმის გზა“

ანა გაბიტაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა დ ხელოვნების ფაკულტეტზე საერთაშორისო ურთიერთობების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

პროგრამა: პოლიტიკის მეცნიერება და საერთაშორისო ურთიერთობები

მიმართულება: საერთაშორისო ურთიერთობები

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნინო ფავლენიშვილი, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2024

განაცხადი

„როგორც წარმოდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოყენებულ, გამოსაყენებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად“.

ანა გაბიტაშვილი

20.06.2024

აბსტრაქტი

ნაშრომი იკვლევს არქტიკის რეგიონში ჩინეთის მზარდი ინტერესისა და ჩართულობის გათვალისწინებით, ოფიციალური პეკინის რეალურ მოტივაციას და ქმედებებს.

კვლევის მიზანია ფორმულირებული ჰიპოთეზის (სხვა რეგიონებში ჩინეთის გეოსტრატეგიული ქმედებების გათვალისწინებით, ოფიციალურ პეკინის ჩართულობას არქტიკაში შორსმიმავალი გეოპოლიტიკური მიზნები/სტრატეგია აქვს) ტესტირება პროცესის მიდევნებისა და დისკურს-ანალიზის მეთოდებით.

კვლევა ატარებს ინდუქციურ ხასიათს. ნაშრომში გამოყენებულია კვლევის შერეული მეთოდოლოგია: თვისებრივი და რაოდენობრივი, რაც უზრუნველყოფს მიღებული შედეგების მაღალი ვალიდაციის ხარისხს. კვლევის პროცესში შესწავილ იქნა არქტიკის რეგიონში ჩინეთის საგარეო პოლიტიკის მიმდინარეობა, ოფიციალური პეკინის ინტერესები და მის მისაღწევად განხორციელებული ქმედებები; ნაშრომში დისკურს-ანალიზის მეშვეობით ძირითადად გაანალიზებულია პირველადი წყაროები, მათ შორის: მიმოხილვითი და ანალიტიკური სტატიები, პოლიტიკოსებისა და უმაღლესი თანამდებობების პირების განცხადებები, ოფიციალური დოკუმენტები, ორმხრივი და მრავალმხრივი შეთანხმებები. კვლევა იყენებს აღწერით რაოდენობრივ ანალიზსაც, რამდენადაც ამუშავებს სხვადასხვა სტატისტიკურ მონაცემებს ეკონომიკური აქტივობის დემონსტრირებისათვის.

მიუხედავად იმისა, რომ კვლევა ფოკუსირებულია არქტიკის რეგიონზე, ნაშრომში ყურადღება გამახვილებულია რეგიონის აღმოსავლეთ ნაწილზე, კერძოდ სკანდინავიის სახელმწიფოებსა და რუსეთის ფედერაციაზე. ამავდროულად, ნაშრომში ყურადღება გამახვილდა სხვა რეგიონებში ჩინეთის უკვე განხორციელებულ სტრატეგიებზეც.

კვლევით დადგინდა, რომ ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა ცდილობს გაზარდოს საკუთარი გავლენა არქტიკაზე ეკონომიკური, დიპლომატიური, სამეცნიერო და სამხედრო საქმიანობის გაფართოებული სპექტრით. პეკინს ასევე სურს უფრო

მნიშვნელოვანი როლი ითამაშოს რეგიონული მმართველობის პროცესებში და უზრუნველყოფს საკუთარი გეოპოლიტიკური მიზნების წარმატებით შესრულება.

საკვანძო სიტყვები: არქტიკა, ჩინეთი, პოლარული აბრეშუმის გზა, ჩრდილოეთის საზღვაო მარშრუტი, რუსეთი, სკანდინავიური სახელმწიფოები, აშშ, კანადა, არქტიკის საბჭო.

Abstract

The paper examines Beijing's genuine motivations and actions in response to China's escalating interest and engagement in the Arctic region.

The study aims to test the formulated hypothesis that Beijing's involvement in the Arctic is driven by far-reaching geopolitical goals and strategies, considering China's geostrategic actions in other regions.

By employing process tracking and discourse analysis methods, the research adopts an inductive approach. It develops a mixed research methodology encompassing qualitative and quantitative analyses to ensure the robust validation of the findings. The study delves into China's foreign policy trajectory in the Arctic, Beijing's interests, and the corresponding actions undertaken. Primary sources, including review and analytical articles, official statements, and bilateral agreements, undergo discourse analysis. Descriptive quantitative analysis complements the study by examining economic data.

While the primary focus is on the Arctic region, particular attention is given to the eastern segment encompassing the Scandinavian states and the Russian Federation, alongside an exploration of China's established strategies in other regions.

The study reveals the People's Republic of China's efforts to bolster its influence in the Arctic through a broad spectrum of economic, diplomatic, scientific, and military initiatives. Beijing seeks a more influential role in regional governance to effectively achieve its geopolitical objectives.

Keywords: Arctic, China, Polar Silk Road, Northern Sea Route, Russia, Nordic countries, USA, Canada, Arctic Council.